

Inleiding

Het Korfje werkt per kinderopvang locatie met een actueel veiligheids- en gezondheidsbeleid dat de veiligheid en gezondheid van de kinderen zoveel mogelijk waarborgt. In dit beleid is er een weging gemaakt tussen de grote en de kleine risico's voor de veiligheid en de gezondheid van kinderen. Waarbij we kinderen beschermen tegen grote risico's en kinderen leren omgaan met kleine risico's.

Het beleid Veiligheid en Gezondheid is een continu proces. Samen met de pedagogisch medewerkers is het beleid opgesteld, wordt het geïmplementeerd, jaarlijks geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd. Bij veranderingen in het kinderdagverblijf, zoals een verbouwing, andere meubels, andere activiteiten of aanpassing van de tuin vindt er een vertaling plaats naar het beleid en wordt, indien nodig, een en ander aangepast. Dit doen de pedagogisch medewerkers werkzaam op de desbetreffende locatie, samen met de leidinggevende.

Op elke locatie van het Korfje is tijdens openingsuren altijd een pedagogisch medewerker aanwezig, die beschikt over een Kinder-EHBO-certificaat en gekwalificeerd is voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen. De pedagogisch medewerkers zijn in staat om adequaat te handelen bij een incident. Jaarlijks vindt er een herhaling Kinder-EHBO plaats waar alle medewerkers verplicht aan deelnemen. Nieuwe medewerkers niet in het bezit van een geldig Kinder-EHBO certificaat zijn, starten een erkend basis cursus Kinder-EHBO. Daarnaast wordt er door de medewerkers op de groep gebruik gemaakt van de app van het Rode kruis die geïnstalleerd is op de tablets op de groep.

Bij kinderdagverblijf het Korfje is één verticale groep voor kinderen van 0 – 4 jaar en 1 buitenschoolse opvang groep voor kinderen van 4-12 jaar. Daarnaast is er een peuter+ groep voor kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar in de BSO ruimte op de maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdagochtend. (als de BSO geen gebruik maakt van deze ruimte, buiten de schoolvakanties en studiedagen om).

Het Korfje is gevestigd in multifunctioneel pand HeerderHaegen in Heerde, waar ook dagbehandeling voor ouderen wordt aangeboden en woon-appartementen gevestigd zijn.

Voornaamste risico's met grote gevolgen

Het beleid gaat over de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid of de gezondheid van kinderen. Dit staat omschreven in hoofdstuk 2.

Leren omgaan met kleine risico's

Pedagogisch medewerkers leren kinderen omgaan met kleine risico's. Op de volgende pagina staat beschreven hoe dat kinderen geleerd wordt.

Daarnaast werkt het Korfje met een ongevallenregistratie. Elk (klein of groot) ongeval veroorzaakt door de omgeving en elk ongeval wat groter is dan het plakken van een pleister, wordt geregistreerd door de pedagogisch medewerkers op een ongevallenregistratieformulier (hoofdstuk 4). Bij elk teamoverleg (1 x per 8-10 weken) met de leidinggevende wordt de eventuele registratie besproken. Indien we constateren dat een ongeval vaker voorkomt in een kortere periode (richtlijn: 3 keer in een half jaar), wordt het ongeval nader bestudeerd en gezocht naar een eventuele oplossing.

Grensoverschrijdend gedrag

In het document 'grensoverschrijdend gedrag' (Hoofdstuk 4) staat hoe het risico op grensoverschrijdend gedrag door zowel aanwezige volwassenen als kinderen zo veel als mogelijk wordt beperkt. Het gaat om het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen. Onder grensoverschrijdend gedrag vallen zowel seksuele, fysieke als psychische grensoverschrijdingen. Het ziet bijvoorbeeld ook toe op pestgedrag van kinderen onderling.

Vierogenprincipe

Als er sprake is van (halve)dagopvang wordt in hoofdstuk 6.1 beschreven hoe het vierogenprincipe wordt toegepast, als onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag.

Achterwacht

Indien van toepassing maakt de achterwachtregeling onderdeel uit van het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Dit is ook omschreven in hoofdstuk 6.2.

Inzichtig

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is inzichtelijk voor pedagogisch medewerkers, pedagogisch medewerkers in opleiding, stagiairs, vrijwilligers en ouders. Samen met de pedagogisch medewerkers is het beleid tot stand gekomen. Nieuwe pedagogisch medewerkers en stagiairs worden bij aanname op de hoogte gebracht. Vrijwilligers worden door de pedagogisch medewerkers geïnstrueerd over het beleid. De ouders worden geïnformeerd bij de intake en middels het informatieboekje, op het moment dat zij opvang afnemen. Het beleid is voor iedereen inzichtelijk op de website van het Korfje. De jaarlijkse evaluatie komt samen met de pedagogisch medewerkers tot stand en wordt bij aanpassing teruggekoppeld aan de oudercommissie van de locatie.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Inhoudsopgave	3
1. Leren omgaan met kleine risico's	4
1.1 Pedagogisch medewerkers leren kinderen omgaan met kleine risico's	4
2. Voornaamste risico's met grote gevolgen	5
2.1 Algemeen	5
2.2 Bijlagen	10
3. Risico inventarisatie	11
4. Grensoverschrijdend gedrag	11
4.1 Inleiding	11
4.2 Wat is grensoverschrijdend gedrag	12
4.3 Gedragsregels	12
4.4 Stappen bij grensoverschrijdend gedrag	12
4.5 Verdeling verantwoordelijkheden	13
5. Ongevallen registratie	14
6. Vier-ogen principe en achterwacht regeling	14
6.1 Vier-ogenprincipe	15
6.2 Achterwacht regeling	15
7. Plan van aanpak	16
7.1 Hoe worden maatregelen geëvalueerd	16

1. Leren omgaan met kleine risico's

De pedagogisch medewerker begeleiden de kinderen in het omgaan met kleine risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid en bieden adequate hulp na een klein incident.

In ons pedagogisch beleid is omschreven hoe wij in onze omgang met kinderen hun ontwikkeling stimuleren. Wij vinden het belangrijk dat kinderen de kans krijgen zich te ontwikkelen door zelf-ontdekkend bezig te zijn. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en proberen graag dingen uit. Wij bevorderen zoveel mogelijk de zelfstandigheid van kinderen en stimuleren dat zij zelf aan de slag gaan, nieuwsgierig zijn en zich verwonderen. Als kinderen hierom vragen of als we zien dat ze vastlopen reiken wij een helpende hand. We zorgen voor een uitdagende groepsruimte en buitenruimte, waarbij kinderen met verschillende materialen de wereld om zich heen kunnen ontdekken. Het Korfje ziet de ruimte als 'één van de 3 pedagogen', wat betekent dat kinderen leren van de ruimte en verder tot ontwikkeling komen (rijke leeromgeving). De inrichting (uitdagende hoeken) en (uitdagende) materialen zijn hierbij van wezenlijk belang. Er zijn verschillende ruimtes/hoeken voor rustig en druk spel. De materialen zijn goed zichtbaar voor de kinderen en kinderen kunnen (indien veilig) de materialen zelf pakken.

Een kind moet de kans krijgen in aansluiting op zijn eigen niveau en in zijn eigen tempo de wereld om zich heen te ontdekken en er creatief mee om te gaan. Wij spreken kinderen aan op hun eigen mogelijkheden en stimuleren dat zij deze zo goed mogelijk ontwikkelen. Door een veilige omgeving durft een kind steeds nieuwe dingen uit te proberen. Door de omgeving aan te passen aan het kind stimuleren wij het 'zelf doen' van een kind. Zoals het helpen met tafel dekken, zelf je brood smeren, zelf naar de wc gaan waar bijvoorbeeld kleine wc's zijn en zelf de jas en schoenen aantrekken. Wij stimuleren dat kinderen die dingen doen die zij ook aankunnen. Wij realiseren ons dat de mogelijkheden van kinderen vaak worden onderschat. Wij zijn daarom alert op de vraag of de mogelijkheden van kinderen voldoende worden aangewend om zodoende de ontwikkeling van het kind zo optimaal mogelijk te stimuleren.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling

Bij het zelf ontdekkend bezig zijn en het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen komen ook situaties voorbij die gepaard gaan met kleine risico's. Zoals bijvoorbeeld beweegspelletjes waarbij kinderen hun motorische ontwikkeling oefenen en er altijd de mogelijkheid is dat ze vallen. Zo kunnen kinderen zelf leren waar hun grenzen liggen. 'Van vallen leren kinderen niet vallen', waarmee wij bedoelen, dat als kinderen de hele dag overal voor worden beschermd en wij willen voorkomen dat een kind valt, een kind ook werkelijk niet leert hoe te vallen als het wel een keer struikelt.

Bevorderen zelfredzaamheid

Bij het bevorderen van de zelfredzaamheid, bijvoorbeeld door ze alleen naar het toilet te laten gaan (onder toezicht). Of tijdens de maaltijd, waarbij wij het belangrijk vinden dat kinderen zelf leren eten en drinken, het op een juiste wijze leren gebruiken van het bestek en hun eigen boterham (zoveel mogelijk zelf) leren smeren.

1.1 Pedagogisch medewerkers leren kinderen omgaan met kleine risico's

De pedagogisch medewerker weegt steeds af, of het kind door kan gaan met ontdekken en ontwikkelen of dat er ingegrepen moet worden. Bij kleine risico's denken wij aan dingen die kunnen gebeuren met kleine gevolgen. Een kind kan struikelen of de toren die steeds hoger gebouwd wordt kan omvallen.

We leren kinderen om te gaan met kleine risico's:

- De pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld hoe om te gaan met de ruimte en spelmaterialen en spelen regelmatig mee. We leren de kinderen met respect om te gaan met spullen;
- De pedagogisch medewerker leren kinderen bepaalde vaardigheden, zoals:
  - het omgaan met bestek, zoals het zelf smeren van een boterham;
  - het omgaan met echte materialen, zoals 'echt' servies. Dit is vooral aan de orde bij de buitenschoolse opvang, maar ook de oudste peuters spelen hiermee als zij van de ruimte en spel materiaal gebruikmaken;
  - het omgaan met de dieren, als we deze verzorgen. We benoemen het risico dat dieren kunnen bijten en dat je voorzichtig en lief voor ze moeten zijn. Dat de handen gewassen worden na het verzorgen van de dieren;
  - het leren gebruiken van spel materiaal, zoals het springen met een springtouw, het steppen, skaten etc.
- Er zijn algemeen geldende regels die de pedagogisch medewerkers de kinderen aanleren. Deze regels zijn er om het risico op ongelukken te beperken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het gebruik van de (binnen- en buiten)ruimtes, hoeken en het omgaan met spel materiaal. De pedagogisch medewerkers bespreken de regels met de kinderen, op hun niveau. Door herhaling van deze regels leren de kinderen de regels vanzelf kennen. Voorbeelden van regels zijn:
  - Binnen niet gerend mag worden, buiten wel;
  - Klimmen op meubilair (stoel, kast, tafel, vensterbank) mag niet, buiten is er klimgelegenheid. Natuurlijk zijn er altijd nuanceringen die afhankelijk zijn van de situatie. Bijvoorbeeld bij het bouwen van een tent op de bso, dan kan op een stoel klimmen wel functioneel zijn, of het bouwen aan de bouwtafel en je kan er niet goed bij dan mag je er op klimmen, kinderen leren we ook dat alleen op deze tafel geklommen mag worden en niet op de andere tafels;
  - Spelen met een bal mag buiten;
  - Er mag niet met speelgoed worden gegooid.
- De pedagogisch medewerkers leren de kinderen op een actieve wijze de geldende 'hygiëneregels' aan. Door kinderen er consequent op te wijzen en de 'regels' steeds te herhalen, leren kinderen de regels aan. Met elkaar proberen we zo het risico op verspreiding van ziektekiemen te voorkomen. Voorbeelden:
  - het aanleren van het handen wassen zoals voor het eten, na toiletgebruik of na een activiteit waar de handen vies van worden;
  - ook leren wij de kinderen hoe je op een goede manier kunt hoesten (in je elleboog);
  - bij verkoudheid staan er tissues voor het afvegen van vieze neuzen. Pedagogisch medewerkers leren kinderen zelf hun neus op de goede manier te snuiten.
- We brengen de regels continue onder de aandacht bij kinderen. Bijvoorbeeld wanneer een kind op de stoel klimt, geeft de pedagogisch medewerker aan dat het kind op de stoel moet zitten omdat het anders kan vallen. De hele dag door wijzen de pedagogisch medewerkers de kinderen op kleine risico's. Dit doen zij door tegen het kind te zeggen dat:
  - het moet stoppen of te zeggen 'pas op dat....' of 'ik snap dat je dit wilt doen, maar het kan niet omdat..';
  - het kind vertellen waarom het moet stoppen en wat er kan gebeuren;
  - het kind te vertellen wat wel mag en wat eventueel een alternatief is.
- We nemen preventieve maatregelen, zoals:
  - kinderen te laten eten en drinken uit een eigen beker/van een eigen bord (hygiënemaatregel);
  - door alert te zijn en bepaalde deuren voorzichtig te openen, kinderen te wijzen op het feit dat ze een vinger tussen een (schuif)deur kunnen krijgen (daar waar geen vingerstrips mogelijk zijn);
  - door bepaalde speelattributen (zoals een glijbaan) op een zachte ondergrond te plaatsen.
- Soms beperken wij initiatieven van kinderen of grijpen in een (spel)situatie in. Dit doen wij als een activiteit gevaarlijk is voor kinderen. Wanneer bepaald gedrag moet stoppen, doet de pedagogisch medewerker dit door de situatie zo goed mogelijk uit te leggen en daarbij een beroep te doen op het inzicht van het kind.
- De pedagogisch medewerkers zijn alert en er is altijd sprake van toezicht.

2. Voornaamste risico's met grote gevolgen

Het veiligheids- en gezondheidsbeleid gaat over de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid of de gezondheid van kinderen van 0-12 jaar en hoe we invulling geven om de risico's zoveel mogelijk te beperken.

De veiligheid van de omgeving wordt ook bepaald door wettelijke voorschriften. Zo voldoet onze inrichting en het gebouw aan de eisen van de Wet Kinderopvang en brandweer.

Bij alle omschreven risico's geldt dat er sprake is van **toezicht**. Onder toezicht verstaan wij niet dat wij constant bij de kinderen aanwezig zijn (daadwerkelijk meegaan met de kinderen) maar wel dat wij er alert/bewust van zijn dat kinderen zich in de betreffende ruimte bevinden. Wij zullen wel zo af en toe kijken wat er gebeurt maar willen ook de zelfredzaamheid/zelfstandigheid bij kinderen stimuleren. Dit is natuurlijk leeftijdsafhankelijk of kinderen het aankunnen om zelfstandig dingen te doen, bijvoorbeeld buiten spelen of alleen binnen blijven als de rest van de kinderen buiten spelen.

Als er zich wel een situatie voordoet waarin er gehandeld moet worden na een ongeval of een incident zijn alle medewerkers hier op getraind. Op iedere locatie is tijdens de opvang een volwassene aanwezig met een kinder-EHBO-certificaat. Er wordt dan gehandeld volgens de aangeleerde theorie die alle medewerkers elk jaar krijgen tijdens de herhaling Kinder-EHBO. Ook wordt er gebruik gemaakt van de kennis van elkaar, en wordt er gebruik gemaakt van de app van het Rode kruis welke geïnstalleerd is op de tablet op de groep.

2.1 Algemeen

ZIEKTEKIEMEN, VERGIFTIGING, ALLERGIE

- 1. Het kind wordt tijdens de opvang bij het Korfje ziek doordat: het in contact komt met ziektekiemen, doordat andere kinderen ziek zijn, de pedagogisch medewerker ziek is, door bedorven voedsel/water of door in contact te komen met giftige planten / planten die een allergische reactie oproepen of met dieren (door bijten/krabben en/of uitwerpselen).**

Hoe geven we invulling om dit risico zoveel mogelijk te beperken:

- Het korfje hanteert de richtlijnen zoals genoemd in: Informatie over ziektebeelden, binnen- en buitenmilieu, hygiënerichtlijnen voor KDV's, peuterspeelzalen en BSO's' uit het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (LCHV) handboek (mei 2016) (BIJLAGE);
- Handhygiëne. De kinderen (en pm'ers) wassen altijd hun handen voor het bereiden of aanraken van eten en flesvoeding, het eten of helpen bij eten, het verzorgen van een wond, het aanbrengen van crème of zalf. Handen worden gewassen na: het bezoek aan het toilet, verschonen van een luier, afvegen van de billen van een kind, contact met lichaamsvocht (speeksel, braaksel, ontlasting, wondvocht, bloed), verzorgen van een wond, bij zichtbaar of voelbare vuile handen, het hoesten, niezen of het snuiten van de neus, het buitenspelen, het contact met vuil textiel, afval of de afvalbak, het schoonmaken, het uitrekken van de handschoenen, het verzorgen van de dieren;
- Verschonen. De verschoonplaats (de kraan moet gescheiden zijn van de voedselbereidingsplek): De kraan in de groepsruimte wordt voor zowel handen wassen als bereiding van eten/drinken. De kraan achter de commode wordt gebruikt tijdens het verschonen van kinderen. Na iedere verschooning dient de commode schoongemaakt te worden (met allesreiniger in een plantenspuit) en papieren handdoek en voor het wassen v.d. handen.
- Gebruikte luiers worden direct in een dichte vuilnisbak gedaan (de poepluiers gaan in een geurzakje in de bak);
- In geval van zieke kinderen en/of pm'er(s) gaan de zieken zo spoedig mogelijk naar huis. Richtlijn: een ziek kind kan beter thuis blijven als het erg ziek is, of de rest van de groep kan aansteken. Een kind met hoge koorts, dat veel overgeeft of met pijn heeft rust, verzorging en extra aandacht nodig. Een kind met lichte ziekteverschijnselen, zoals een snotneus of huiduitslag kan wel meedoen in de groep;

- Bij sommige infectieziekten (die ernstig kunnen zijn) mag het zieke kind niet naar het kindercentrum komen om zo de groep en de pedagogisch medewerkers te beschermen. Het tijdelijk niet toelaten van een kind wordt 'wering' genoemd. Wering gebeurt wanneer anderen nog niet besmet zijn en gebeurt altijd in overleg met de GGD;
- Bij infectieziekten van het kind moeten ouders dit melden aan de pedagogisch medewerkers (sommige ziekten kunnen gevaarlijk zijn voor zwangere vrouwen). Wanneer er een ongewoon aantal kinderen en medewerkers met een bepaalde ziekte in een kindercentrum komen moet dit gemeld worden bij de GGD. Hier is de leidinggevende bij betrokken. Er worden vervolgens een aantal stappen genomen (zie LCHV handboek, pag. 11). De ouders worden geïnformeerd d.m.v. het ophangen van een briefje in het centrum op een centrale plek;
- Eventuele open wondjes of blaasjes worden afgedekt met een pleister of verband/gaas;
- De thermometer wordt gebruikt met een thermometerhoesje. Na gebruik wordt de thermometer schoongemaakt met water en zeep en gedesinfecteerd;
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van tubes om besmetting te voorkomen. Bij potjes wordt een stukje papieren handdoek gebruikt;
- De kinderen en pm'ers hoesten en niezen (zoveel mogelijk) in een papieren zakdoek, of aan de binnenkant van de elleboog, of anders in de mouwen. Op de locatie staan tissues binnen handbereik;
- Ieder kind heeft eigen beddengoed. Deze gaan volgens een vast schoonmaakrooster in de wasmachine. Ieder kind heeft zijn eigen spuugdoekje, slab of washandje en gaat na gebruik direct in de wasmand;
- Aangebroke verpakkingen (voedsel) worden in afsluitbare bakjes bewaard waarop de datum van opening wordt genoteerd;
- Ouders moeten gekoelde moedermelk aanleveren (inclusief naam van het kind en datum van kolven). We bewaren moedermelk in de koelkast en/of in de vriezer;
- Ouders bereiden poedermelkflessen niet thuis, maar leveren de poeder apart aan;
- Ieder kind heeft een eigen (fop)speen en ouders zorgen voor de schoonmaak hiervan;
- Schoonmaken van speelgoed en de ruimte (inclusief de spullen die er in staan) wordt middels een schoonmaakrooster uitgevoerd. Mocht er een besmettelijke ziekte heersen dan wordt het speelgoed vaker schoongemaakt om verspreiding van ziektekiemen te voorkomen;
- Kranen/sproeiers/tuinslangen die niet wekelijks gebruikt worden, worden eerst 5 minuten opengezet;
- Bij de kinderen in de leeftijd tot 4 jaar is er altijd een pm'er aanwezig als de kinderen bij dieren zijn. Als er bso-kinderen bij dieren zijn, is er altijd toezicht van de pm'er. Kinderen wordt geleerd hoe om te gaan met dieren. Pm'ers weten welke kinderen allergisch zijn en zorgen ervoor dat deze kinderen niet in aanraking komen met de dieren. Na contact met dieren worden de handen altijd gewassen;
- De zandbak is afgedekt met een vochtdoorlatende dekking. Voordat er kinderen in gaan spelen, wordt deze geïnspecteerd op vuil en wordt zo nodig schoon gemaakt (uitwerpselen van katten wordt met ruim zand eromheen uit de zandbak geschept). Kinderen eten en drinken niet in de zandbak;
- Het buitenterrein wordt elke dag dat er gespeeld wordt, gecontroleerd op vervuiling (blikjes, papiertjes etc.);
- Giftige planten worden (zoveel mogelijk) verwijderd. Er worden geen nieuwe planten geplant die een allergische reactie kunnen oproepen.

BINNENMILIEU

- 2. Gezondheidsrisico's voor kinderen als gevolg van het binnenmilieu doordat: het kind in een ruimte verblijft die bedompt ruikt, muf, droog of vochtig is. Of doordat het kind verblijft in een te koude of te warme ruimte of in een ruimte met rook.**
  - Het Korfje hanteert de richtlijnen zoals genoemd in: Informatie over ziektebeelden, binnen- en buitenmilieu, hygiënerichtlijnen voor KDV's, peuterspeelzalen en BSO's' uit het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (LCHV) handboek (mei 2016) (BIJLAGE);
  - Dagelijks worden de deuren/ramen geopend voor het verversen van de vervuilde binnenlucht (luchten minimaal 15 minuten); Er wordt gewerkt volgens een protocol 'gezonde binnenlucht' (BIJLAGE);
  - De verwarming wordt eenmalig ingesteld. In elke ruimte staat een thermometer/ luchtvochtigheidsmeter die gecontroleerd wordt, er is vloerverwarming in het gehele pand;
  - In en rondom de locaties wordt niet gerookt.
- 3. SLAPEN / Het kind overlijdt aan wiegendood.**

- Het Korfje werkt met een protocol wiegendood en een slaapprotocol (BIJLAGE);
- Indien een kind om welke reden dan ook, ergens anders dan op een 'officiële slaapkamer' slaapt, dan geven ouders schriftelijk toestemming.

BUITENMILIEU

4. Gezondheidsrisico's als gevolg van het buitenmilieu doordat: het kind wordt gebeten door een teek, wordt gestoken door een wesp, een zonnesteek oploopt of verbrand door de zon.

- Koppel hanteert de richtlijnen zoals genoemd in: Informatie over ziektebeelden, binnen- en buitenmilieu, hygiënerichtlijnen voor KDV's, peuterspeelzalen en BSO's' uit het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (LCHV) handboek (mei 2016) (BIJLAGE);
- Op elke locatie is een EHBO doos aanwezig met ook een tekentang, een gif-uitzuiger en gel voor een bijen- of wespensteek. De EHBO doos wordt aangevuld op het moment dat er artikelen uitgaan en jaarlijks gecontroleerd op houdbaarheid; leidinggevende is verantwoordelijk voor de inhoud van de EHBO doos.
- Bij uitstapjes gaan EHBO spullen mee (wat meegaat is afhankelijk van de activiteit);
- Bij uitstapjes in de natuur wordt aan ouders gevraagd om hun kind thuis te controleren op teken;
- Bij extreem warm weer en gebrek aan schaduw wordt er niet buiten gespeeld (tussen 12.00-15.00 uur / tijdens de warmste momenten van de dag);
- Bij zonnig weer worden kinderen ingesmeerd. Indien nodig meerdere keren op een dag. Er wordt elk jaar nieuwe zonnebrandcrème gekocht, de werking van oudere crèmes is verminderd.

MEDISCH HANDELEN

5. Het uitblijven van medisch handelen doordat: het kind medicatie verkeerd krijgt toegediend, het kind zonder toestemming paracetamol krijgt of door onvolledige of onjuiste medische gegevens (dossier).

- Het Korfje werkt met het formulier 'medicijntoediening' (BIJLAGE), waarbij ouders vooraf toestemming geven zodat pm'ers medicijnen mogen toedienen aan het desbetreffende kind. Op het formulier staat om welke medicijnen het gaat en wanneer het toegediend moet worden. De medicijnen worden alleen toegediend uit de originele verpakking. De houdbaarheidsdatum wordt gecontroleerd. De medicijnen worden opgeborgen in het mandje van het kind (bij: droog bewaren) of in de koelkast (bij: koel bewaren);
- Ouders worden gebeld voor het geven van toestemming bij het toedienen van paracetamol bij hun kind. Het formulier medicijntoediening wordt ingevuld en achteraf getekend door ouders;
- Van elk kind staan de medische gegevens in de map kind gegevens op de locatie. De gegevens in deze map worden bijgewerkt zodra er veranderingen zijn. Ouders geven bijzonderheden over hun kinderen zo snel mogelijk door, zoals een verhuizing, medische gegevens of het telefoonnummer;
- Verder werkt het Korfje met het protocol 'kinderen en medicijnen' (BIJLAGE).

VERWONDINGEN, STEKEN, SNIJDEN, VERGIFTIGING, STIKKEN

6. Het kind krijgt een vinger tussen de deur.

- Er zijn vinger-strips aanwezig en deuren die langere tijd openstaan worden vastgezet (*deurstoppers bij groepsdeuren die langere tijd open staan*);
- Kapotte vinger-strips worden z.s.m. vervangen;

7. Het kind komt in contact met elektriciteit.

- Alle stopcontacten zijn voorzien van stopcontactbeveiligers;
- Als er een stopcontactbeveiliging uitvalt/loslaat (lam of plakt niet meer) wordt deze vervangen. Er is voorraad op de locatie;
- Elektrische apparaten worden zo min mogelijk in de nabijheid van kinderen geplaatst. Snoeren zijn zoveel mogelijk weggewerkt.

8. Het kind eet sigaretten of medicijnen uit de tas van een ouder op pm'er.

- De pm'ers bergen hun tas op een veilige plek op, tassen staan niet op de grond, maar altijd op het aanrecht naast de commode.
- Bij het intakegesprek met ouders wordt de tas op een veilige plek opgeborgen. Ouders wordt gevraagd om bij het halen en brengen hun tas bij zich te houden en hier alert op te zijn.

9. Het kind komt (in de keuken) in aanraking met 'gevaarlijke' voorwerpen (drinkt schoonmaakmiddel, krijgt een 'gevaarlijk' voorwerp te pakken, verbrand zich aan de oven/fornuis/kookplaat/magnetron, krijgt heet water uit een waterkoker over zich heen, snijdt zich aan een mes, komt met een vinger tussen de vaatwasser deur of koelkast, haalt iets uit de koelkast zoals medicijnen of een potje jam en het glas valt kapot, borden die vallen waardoor er scherven zijn).

- Schoonmaakmiddelen staan buiten bereik van kinderen (hoog opgeborgen);
- Gevaarlijke voorwerpen (zoals gevaarlijke messen, grote scharen, kaasschaaf etc.) worden hoog of achter haakjes opgeborgen;
- Kinderen mogen niet zonder toestemming aan de vaatwasser, koelkast, waterkoker, oven en magnetron komen. Magnetron zit hoog ingebouwd in de keuken, oven wordt alleen onder begeleiding gebruikt, als deze niet gebruikt wordt stekkers er uit halen. Kinderen mogen wel helpen met tafel dekken en afruimen;
- Er staat een rekje voor het fornuis, zodat kinderen niet direct bij de kookplaat kunnen komen;
- Kinderen werken/koken alleen onder begeleiding in de keuken.

10. Het kind stopt kleine voorwerpen in de mond.

- De pm'er let zoveel mogelijk op het voorkomen van losliggende kleine voorwerpen; Als de peuter+ spelen in de BSO ruimte wordt er vooraf door de pedagogisch medewerker gekeken of er kleine voorwerpen voor het grijpen liggen die gevaar kunnen opleveren voor de peuterleeftijd, dit wordt dan op hoogte opgeborgen.
- Als er wel met kleine voorwerpen wordt gespeeld (bv. kralen), dan gebeurt dit zoveel mogelijk hoog. (KDV)

VERBRANDING

11. Het kind krijgt hete vloeistof (thee/koffie) of water over zich heen.

- Koffie/thee wordt hoog weggezet of staat op een dienblad met hoge rand;
- De warmwaterkraan zit hoog en kinderen mogen niet bij de warme kranen, ruimtes waar kinderen bij kunnen is alleen koud water aanwezig. (KDV,BSO, Peuter+)
- De waterkoker staat achterin op het aanrecht; (KDV)

VALONGEVALLEN, BEKNELLING, BOTSEN, STOTEN, VERDRINKING

12. Het kind valt uit bed, box, van de commode/aankleedtafel, uit de kinderstoel, uit een kinderwagen, uit een wipstoel, babyschommel, van de trip trapstoel/ hoge stoel of van het toilet.

- Het Korfje werkt met goedgekeurde bedden en boxen;
- Bij het openen van het bed/de box wordt de opening van het bed/de box geblokkeerd door (het lichaam) van de pm'er;
- Er ligt geen speelgoed in het bed/box waardoor het kind eruit kan klimmen;
- Het mandje van het kind wordt eerst gepakt voordat het kind op de commode ligt. Er is altijd een pm'er bij het kind / de commode als er verschoond wordt;
- Jonge kinderen in een kinderstoel met beugel zitten in principe niet alleen aan tafel. Indien er even geen pm'er is dan staat de stoel op afstand van de tafel;

- De kinderwagen en babyschommel staan op de rem en worden niet als speelgoed gebruikt;
- In geval van een grote toiletpot is er altijd een pm'er aanwezig;

13. Het kind valt van een (bouw)tafel, van buiten speelmateriaal (zoals een speelhuisje, speelrups, boomstronk, buitenkeuken, glijbaan of een picknickbank, betonbuis), door defect (speel)materiaal of van de omheining. Het kind valt tijdens het spelen; met skaten, van de step, met de loopfiets, met de fiets. Het kind bezeert zich aan een springtouw, aan gereedschap. Het kind raakt te water. (Er valt speelgoed/spullen op het kind. Het kind verwond zich aan glas of aan een lamp.

- Het kind mag niet op een vensterbank klimmen; (KDV, Peuter+ en BSO)
- Binnen (in de groep) mag er niet gerend worden, buiten wel;
- Het binnen- en buiten speelmateriaal wordt gebruikt zoals het hoort;
- Boomstronken zitten vast in de grond;
- Speelmateriaal is geplaatst op een zachte ondergrond;
- Op een buitenkeuken en speelhuisje mag niet geklommen worden;
- Kinderen mogen niet op het hek of omheining klimmen;
- De jonge kinderen spelen altijd in aanwezigheid van de pm'er buiten (KDV en Peuter+);
- Er mogen geen (spring)touwen in bomen of een klimrek;
- Kinderen spelen niet zonder begeleiding buiten het hek van het speelplein, ook niet om een bal te halen.
- Tijdens een wandeling komen de kinderen niet in de buurt van de vijver.
- Het hekwerk aan de vijverzijde is afgeschermd met een net om te voorkomen dat kinderen over het hek in de vijver vallen. Het net wordt wekelijks gecontroleerd of het nog vast zit, zo nodig wordt het gerepareerd;
- Speelgoed/materialen/speeltoestellen worden regelmatig gecontroleerd op beschadiging/defecten. Als het defect is wordt het gemaakt of weggegooid;
- Het kind mag niet alleen in de schuur komen, als er spullen uit de schuur gehaald worden dan gaat er altijd begeleiding mee. Spullen worden veilig weggezet/opgeruimd;
- Het Korfje vindt het belangrijk dat kinderen buiten spelen. Het Korfje geeft de kinderen de mogelijkheid en verantwoordelijkheid om alleen buiten te spelen, hekken zijn dan altijd op slot; KDV en Peuter+ is aan de zijkant altijd toezicht aanwezig, aan de voorkant mogen peuters "alleen" buiten spelen, er is dan zicht van binnenuit.
- De betonbuis wordt dagelijks nagekeken op scherpe randen, en is kunstgras op en in de buis bevestigd zodat vallen en stoten beperkt wordt. Naast de betonbuis is de ondergrond zacht. (Gras)
- De pm'er let op speelgoed dat op de grond ligt. Binnen mag er niet met speelgoed/bal gegooid worden (*met het risico dat de lamp stuk gaat en het glas naar beneden valt*);
- De pedagogisch medewerkers zijn alert; (*vb: kind gaat de schuur in, pm'er ziet dit, gaat er naar toe en vraagt; wat heb jij nodig?*)
- Op de bouwtafel in de groep mag niet geklommen worden, kinderen spelen op de grond of met speelgoed wat op de tafel staat. Als het kind er niet bij kan haalt de medewerker het speelgoed er voor het kind af.

14. Het kind raakt betrokken bij een ongeval tijdens een uitstapje/activiteit buiten de deur en/of bij het ophalen of naar school brengen (kdv, peuter+, vso/bs).

- Het Korfje handelt volgens het protocol uitstapjes;
- Kinderen leren wij dat zij goed uitkijken bij het oversteken, we geven elkaar een hand en steken samen over;
- Kinderen doen nooit zelf de deur van de auto open om uit te stappen, als er al kinderen uitgestapt zijn wachten zij op de stoep of een andere veilige plaats;
- Als er speelgoed uit de schuur gehaald wordt is er altijd een pm'er bij en lopen we over de parkeerplaats, niet over de weg;
- Er gaat bij uitstapjes altijd een EHBO-does mee.
- Kinderen gaan altijd mee uit de auto als er andere kinderen opgehaald worden, zo kunnen zij niet in een oververhitte auto verblijven zonder toezicht;

DREIGING VAN BUITENAF

15. Het kind rent ongezien naar buiten en/of er is dreiging van buitenaf.

- Speelterreinen zijn voorzien van een hek met kindersluiting. Deze is afgesloten als kinderen buiten spelen en wordt niet gebruikt als doorgang naar de groepsruimtes tijdens breng en haal momenten
- Bij het ophalen/wegbrengen zijn de ouders verantwoordelijk voor dat hun kinderen niet de weg op rennen/weglopen.
- De tussendeur in de gang is altijd dicht, zodat de kinderen deze niet zelf kunnen openen en ongezien de weg op gaan.

16. Het kind wordt niet meegenomen van school naar de BSO doordat: het niet bij school staat, niet op de lijst staat of dat ouders vergeten zijn af te melden.

- De pm'ers van het Korfje zijn herkenbaar door de bedrijfskleding;
- Het Korfje werkt met een protocol 'vervoer kinderen van school naar bso';
- Het Korfje werkt met een protocol 'vervoersbeleid';
- Er is altijd telefonisch contact met de locatie als het kind niet aanwezig is op school o.i.d;
- Scholen zijn op de hoogte wanneer kinderen naar de BSO gaan, school belt ouders of de locatie als kinderen niet opgehaald worden, vanuit de locatie is er dan contact met de ouders;
- Als pm'er verlaet is door het bezoek aan meerdere scholen wordt dit vroegtijdig aan school gecommuniceerd. Kinderen wachten dan in de klas of bij de juf tot ze worden opgehaald.

Toelichting:

- Er is een lijst met regels en afspraken.
- Er is altijd sprake van toezicht.
- Er wordt gewerkt met een formulier ongevallenregistratie.
- Er is altijd een volwassene aanwezig met een EHBO-certificaat.

2.2 BIJLAGEN:

Onderstaande bijlagen behorende bij dit hoofdstuk zijn toegevoegd in de map Protocollen die aanwezig is op de groep (kinderopvang). Deze protocollen zijn bedoeld, en ter inzage voor pedagogisch medewerkers, stagiaires en vrijwilligers. Leidinggevende is verantwoordelijk voor het actueel houden van de protocollen en de overige bijlagen.

1. LCHV handboek:
  - Informatie over ziektebeelden voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang
  - Hygiënerichtlijnen voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang
  - Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang
  - Hygiëncode voor kleine instellingen (branchevereniging kinderopvang)
  - Bijlage 10 hygiëncode kleine instellingen
  - Formulier periodieke toetsing en evaluatie van de bedrijfsprocessen Hygiëncode Kleine instellingen
2. Protocol gezonde binnenlucht: luchtverversing en temperatuurbalans
  - Logboek gemeten CO² - gehaltes
3. Protocol 'aanpak risico legionella bacterie';
4. Protocol veilig slapen en wiegendood:
  - Afspraken formulier 'kind slaapt in kinderwagen';
  - Afspraken inbakeren
  - Afspraken buikligging
5. Kinderen en medicijnen
  - Formulier medicijntoediening;
6. Contact met bloed;
7. Protocol vervoersbeleid
  - Werkwijze vervoer kinderen van school naar de BSO.

- Uitstapjes
- 8. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling:
  - De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is een apart artikel in het Besluit kwaliteit kinderopvang. De meldcode is gebaseerd op een eigen wettelijk kader (Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling d.d. 14 maart 2013).
  - Protocol ontruimingsplan

3. Risico inventarisatie

De inventarisatie van de risico's is tot stand gekomen door het invullen van de bolletjeslijsten zoals wij dat voorheen ook al jaarlijks deden. Voor zowel de kinderopvang als de Buitenschoolse opvang zijn de bolletjeslijsten ingevuld. Aan de hand van deze lijsten hebben wij een plan van aanpak gemaakt. De grote en kleine risico's zijn verder uitgelicht in bovenstaande tekst.

Als bijlage zijn de bolletjeslijsten en het plan van aanpak te lezen in de map 3, die op de groep aanwezig is.

4. Grensoverschrijdend gedrag

Kinderdagverblijf het Korfje wijst alle vormen van grensoverschrijdend gedrag af. Met dit protocol, wat wij vertalen naar de praktijk wil het Korfje grensoverschrijdend gedrag voorkomen en indien nodig aanpakken. Dit protocol is mede gebaseerd op de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het Protocol kindermishandeling.

4.1 Inleiding

De maatschappij krijgt steeds meer te maken met vormen van grensoverschrijdend gedrag. Ook binnen de kinderopvang wordt grensoverschrijdend gedrag door kinderen, ouders of medewerkers gesignaleerd.

Hoe zijn aan vormen van ongewenst gedrag grenzen te stellen?

Eenzijds door afspraken te maken en gedragsregels op te stellen.

Anderzijds door elkaar aan te spreken of melding te doen bij leidinggevende wanneer grensoverschrijdend gedrag geconstateerd wordt.

De gedragsregels moeten zorgen voor een prettig klimaat binnen de kinderopvang.

Openheid en respect voor elkaar zijn een prioriteit en het moet duidelijk zijn dat voor machtsmisbruik, ongewenste intimiteiten, pesten en dergelijke geen plaats is. Elk kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang moet immers een veilige plek zijn voor iedereen die er gebruik van maakt.

Elkaar aanspreken of melding maken van grensoverschrijdend gedrag moet ervoor zorgen dat dit gedrag aangepakt wordt en in de toekomst wordt voorkomen. Gestreefd wordt naar een cultuur waarin het normaal is zowel positieve als negatieve feedback te geven.

In dit protocol staat beschreven welke afspraken er binnen het Korfje zijn gemaakt en hoe gehandeld moet worden als grensoverschrijdend gedrag wordt vastgesteld.

4.2 Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Onder grensoverschrijdend gedrag wordt verstaan: "elke vorm van bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ene persoon ten opzichte van de andere persoon actief of passief opdringt, waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden toegebracht aan die persoon in de vorm van fysiek letsel of psychische stoornissen.

In gewoon Nederlands, het gaat bij grensoverschrijdend gedrag om situaties waarin iemand geestelijk of lichamelijk schade wordt toegebracht of in zijn ontwikkelingsmogelijkheden wordt geblokkeerd of belemmerd.

Grensoverschrijdend gedrag kan onderverdeeld worden in:

- Lichamelijk geweld en verwaarlozing (fysieke agressie zoals slaan, schoppen, krabben, bijten of te weinig voeding, aandacht of verzorging)
- Geestelijk geweld en verwaarlozing (verbale agressie zoals dreigen, schreeuwen, schelden, pesten, stelselmatig negeren etc.)
- Seksuele mishandeling (seksuele intimidatie, verbaal of fysiek, aanranding en verkrachting)

- Vernieling van eigendommen van een ander en / of het zonder toestemming betreden van de binnen- en buitenruimten van het kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang.

Of grensoverschrijdend gedrag regelmatig of incidenteel plaatsvindt, het is in alle gevallen ontoelaatbaar. De vraag of iets wel of geen grensoverschrijdend gedrag is, kan alleen door het slachtoffer worden beantwoord. Als het slachtoffer iets als grensoverschrijdend ervaart, moet het ook als grensoverschrijdend worden aangepakt.

Grensoverschrijdend gedrag kan plaatsvinden tussen :

- kind en kind
- ouder / verzorger en kind en vice versa
- medewerker (inclusief vrijwilligers) en kind en vice versa
- medewerker en medewerker en vice versa
- ouder en medewerker en vice versa

4.3 Gedragsregels

Kinderdagverblijf het Korfje heeft haar groepsregels vastgelegd in het document “**Groepsregels kinderdagverblijf het Korfje**”.

Voor medewerkers (inclusief stagiaires en vrijwilligers) en ouders liggen de groepsregels ter inzage bij het starten van de overeenkomst. Er wordt van hen verwacht de gedrags-/groepsregels na te leven. Kinderen worden (spelenderwijs) op de hoogte gebracht van de inhoud van de groepsregels. De groepsregels zullen steeds opnieuw onder de aandacht worden gebracht bijvoorbeeld door regelmatig een thema centraal te stellen (pesten, seksualiteit, grenzen stellen etc.), via nieuwsbrieven, presentaties en teamavonden. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag tijdens de werkoverleggen. Een vast agenda punt is het bespreken van zorgen/vermoedens of “bijzonderheden” van kinderen. Elke medewerker heeft een lijst met mentorkinderen. Achter in het overdrachtsschrift is voor elke medewerker een tabblad waar zij observaties, informatie, bijzonderheden van het kind kan opschrijven. Deze wordt er elk werkoverleg bij gepakt.

4.4 Stappen bij grensoverschrijdend gedrag.

- Vermoeden: Inschatten van de situatie. Probeer vanaf het eerste moment van constateren vast te leggen wat voor grensoverschrijdend gedrag wordt geconstateerd. Wat is er gebeurd, wanneer is het gebeurd, wie waren erbij, wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag etc. Houd het op feiten, trek niet direct conclusies.
- Bespreekbaar maken: Spreek indien mogelijk meteen na constatering het kind, de ouder of de medewerker die het grensoverschrijdend gedrag vertoont aan op dit gedrag. Probeer door middel van gesprekken ervoor te zorgen dat het gedrag van de ander verbetert. Bijvoorbeeld door het kind, de ouder, de medewerker te wijzen op zijn/ haar gedrag. Te benoemen wat je er vervelend aan vindt en te benoemen wat het voor de ander betekent of hoe die zich voelt, vervolgens zoek je samen (gericht op de leeftijd van het kind) naar een oplossing om het te stoppen.
- Overleg: Hulp of advies vragen. Bij onvoldoende resultaat of als het een ernstigere vorm van grensoverschrijdend gedrag betreft schakel dan zo spoedig mogelijk de leidinggevende in).

Alle vragen of klachten over grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling of tussen ouders en kinderen kunnen voorgelegd worden aan de leidinggevende. De leidinggevende probeert de vragen en klachten zelf af te handelen. Zij schakelt indien nodig of wenselijk de externe hulp in.

Bij ernstige vormen van grensoverschrijdend gedrag worden bij minderjarigen de ouders of verzorgers op de hoogte gebracht. Als er sprake is van strafbare feiten zal de politie ingeschakeld worden.

De externe vertrouwenspersoon bijvoorbeeld iemand van het CJG in Heerde of een medewerker van Veilig Thuis of de vertrouwens inspecteur van de inspectie van het Onderwijs (zie sociale kaart voor contact gegevens) staat los van de organisatie zodat er geen vermenging van belangen op kan treden. De externe vertrouwenspersoon kan worden ingeschakeld bij grensoverschrijdend gedrag tussen medewerker en kind, tussen medewerkers onderling of tussen ouder en medewerker. De externe vertrouwenspersoon kiest altijd de kant van het slachtoffer, informeert en ondersteunt het slachtoffer (of diens wettelijke vertegenwoordiger). Ook ondersteunt zij de leidinggevende.

- Plan van aanpak: Wegen van de situatie. Aan de hand van de vastgelegde feiten, het gesprek met betrokkene(n) en het advies van de leidinggevende kan bepaald worden of andere partijen

ingeschakeld moeten worden zoals Veilig Thuis, het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG), een hulpverleningsinstantie, de politie of de geschillencommissie.

- kinderdagverblijf het Korfje is aangesloten bij de Klachtencommissie Kinderopvang.
- Handelen: Doorverwijzen of melden. Afhankelijk van de situatie wordt doorverwezen naar hulpverleningsinstantie, politie of de klachtencommissie.
- Evalueren: Terugkoppelen vormen van grensoverschrijdend gedrag. Alle gemelde gevallen van grensoverschrijdend gedrag worden besproken in het team zodat de medewerkers ervan kunnen leren. Ouders en verzorgers zullen geïnformeerd worden over alle vormen van grensoverschrijdend gedrag die tot maatregelen hebben geleid.

4.5 Verdeling verantwoordelijkheden

Binnen Kinderdagverblijf het Korfje opvang zijn de verantwoordelijkheden als volgt verdeeld:

Directie:

- Opnemen van het protocol grensoverschrijdend gedrag in het beleid van de organisatie.
- Informeren van ouders, medewerkers en kinderen over dit protocol.
- Ervoor zorgen dat alle medewerkers handelen volgens het protocol.
- Ervoor zorgen dat de medewerkers voldoende deskundig zijn om grensoverschrijdend gedrag signaleren en aan te pakken.
- Aansluiting bij een klachtencommissie.
- Ervoor zorgen dat de aandacht voor grensoverschrijdend gedrag continu geborgd wordt.

Leidinggevende en pedagogische medewerkers:

- Herkennen van signalen van grensoverschrijdend gedrag
- Beantwoorden van vragen van ouders, medewerkers en kinderen over dit protocol.
- Aanspreekfiguur zijn bij grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling en tussen ouders en kinderen.
- Overleg plegen met personen die grensoverschrijdend handelen of grensoverschrijdend gedrag constateren.
- Vertrouwelijk en met respect voor alle personen om te gaan met de informatie die hij/zij krijgt.
- Vastleggen welk grensoverschrijdend gedrag door wie wanneer is geconstateerd. Indien gewenst overleggen met andere beroepskrachten, Veilig Thuis of het SHG.
- Doorverwijzen naar de externe vertrouwenspersoon bij grensoverschrijdend gedrag tussen medewerker en kind, tussen medewerkers onderling of tussen ouder en medewerker.
- Alert blijven op het welzijn van het slachtoffer.
- Evalueren van afhandeling aanpak grensoverschrijdend gedrag
- Periodiek bijstellen van dit protocol op basis van de evaluatie.
- De directie en het bestuur jaarlijks op de hoogte te houden van door hem/haar uitgevoerde activiteiten

Externe vertrouwenspersoon, bijvoorbeeld iemand van het CJG of het Team Jeugd Heerde of de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs

- Staat los van de organisatie zodat er geen sprake kan zijn van vermenging van belangen.
- Informeert en ondersteunt het slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag en geeft zo mogelijk adviezen met betrekking tot te nemen acties en de consequenties ervan.
- Verwijst indien van toepassing door naar Veilig Thuis, SHG of andere hulpverleningsinstantie.
- Bespreekt de resultaten van de ondernomen stappen met de leidinggevende.

Externe klachtencommissie

- Alle vragen en klachten in ontvangst te nemen en zorgvuldig af te handelen.
- Hoor- en wederhoor toe te passen.

- Adviezen te geven over hoe de vragen of klachten af te handelen.
- Gevraagd en ongevraagd de directie te adviseren over te nemen maatregelen.
- Uitgebreide klachtenregeling zie document “Klachtenregeling Kdv het Korfje”

5. Ongevallenregistratie

De ongevallen registratie houden wij bij doormiddel van het invullen van het formulier ongevallen registratie. Een uitleg van dit formulier is als aanvulling bij het registratieformulier toegevoegd.

De formulieren de uitleg hierbij is te vinden in de map Protocollen die aanwezig is op de groep en ter inzage voor pedagogisch medewerkers, vrijwilligers en stagiaires.

Elk (klein of groot) ongeval veroorzaakt door de omgeving en elk ongeval wat groter is dan het plakken van een pleister, wordt geregistreerd door de pedagogisch medewerkers op een ongevallenregistratieformulier (hoofdstuk 4). Bij elk teamoverleg (1 x per 8-10 weken) met de leidinggevende wordt de eventuele registratie besproken. Indien we constateren dat een ongeval vaker voorkomt in een kortere periode (richtlijn: 3 keer in een half jaar), wordt het ongeval nader bestudeerd en gezocht naar een eventuele oplossing.

6. Vier-ogenprincipe en achterwachtregeling

6.1 Vier-ogenprincipe

Inleiding

Een beroepskracht op het kinderdagverblijf mag niet meer aan het werk zijn zonder dat een andere volwassene hem of haar kan horen en/of zien. Dit wordt het vier-ogenprincipe genoemd.

De aanleiding voor het vier-ogenprincipe is de Amsterdamse zedenzaak. Die leidde tot een commissie onder leiding van Louise Gunning. Deze commissie deed een groot aantal aanbevelingen om misbruik in de kinderopvang zoveel mogelijk te voorkomen. Een belangrijke - en misschien wel de lastigste van die adviezen - is het vier-ogenprincipe. Vanaf 1 juli 2013 wordt door de GGD geïnspecteerd op de uitvoering van het vier-ogenprincipe. Hoe ze dit doen, is afhankelijk van de mogelijkheden van de locatie en vooral de afspraken die zijn gemaakt met de desbetreffende oudercommissie.

Wat houdt het vier-ogenprincipe in

Het vier-ogenprincipe houdt concreet in dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren; de beroepskracht of beroepskracht in opleiding, vrijwilliger of andere aanwezigen kan de werkzaamheden uitsluitend verrichten terwijl hij gezien en/of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit vier-ogenprincipe is van toepassing voor alle kinderopvangorganisaties die dagopvang aanbieden. Daarnaast is afgesproken dat ondernemers jaarlijks ouders en oudercommissies informeren over hoe invulling wordt gegeven aan het vier-ogenprincipe. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt door te voorkomen dat volwassenen zich binnen een kinderdagverblijf gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind.

Voorkomen van grensoverschrijdend gedrag

Binnen Kinderdagverblijf het Korfje hebben wij een voorstel geschreven over de invulling van het vier-ogenprincipe. Naar aanleiding van een algemene lijst met mogelijke oplossingen (inclusief voor- en nadelen) is, in overleg met de oudercommissie, een plan gemaakt over hoe we invulling geven aan het vier-ogenprincipe. De oudercommissie van het Korfje heeft hierover positief geadviseerd. In onderstaand schema is dit uitgewerkt.

Dit document is aanwezig op de locatie en kan ingezien worden door ouders. Tevens wordt het vier-ogenprincipe jaarlijks met de oudercommissie herzien en communiceren wij de uitkomsten met de ouders. Alle ouders zijn bij de intake geïnformeerd over het vier-ogenprincipe.

In onderstaand schema staan de algemene oplossingen die gebruikt kunnen worden bij het vier-ogenprincipe, als ook de specifieke uitwerking voor Kinderdagverblijf het Korfje. Daarna volgt het advies van de oudercommissie van het Korfje.

Oplossing met hun voor en nadelen

- Inzet van stagiaires. (Wij zagen dat als er dagen zijn dat pedagogisch medewerkers alleen waren, een stagiaire kon worden geplaatst.)
Voordeel: – geen kosten
– extra oren en ogen op de groep
Nadeel: – begeleiding kost tijd
– (meestal) niet in schoolvakanties beschikbaar
– weinig flexibel
– investeringskosten
- Babyfoon op de groep/in de slaapkamer zetten.
Voordeel – je kan elkaar horen
Nadeel: – geluid kan kinderen onrustig maken
- Kennis / deskundigheid medewerkers bijhouden (o.a. herhaling van de meldcode kindermishandeling)
Voordeel: – eventuele signalen worden snel(ler) opgepakt
- Open aanspreekcultuur creëren.
Voordeel: – in een open aanspreekcultuur worden eventuele signalen eerder kenbaar gemaakt en kan er sneller gehandeld worden
- (Inval)krachten steekproefsgewijs op andere tijd inzetten, dan volgens het rooster ingepland staat.
Voordeel: – als pedagogisch medewerker weet je niet of iemand eerder komt, dus geeft het weinig ruimte om eventueel ongepast gedrag te uiten
Nadeel: – zijn kosten aan verbonden
- Leidinggevenden werken op de locatie (onaangekondigd).
Voordeel: – extra ogen/oren aanwezig
– als pedagogisch medewerker weet je niet of iemand komt, dus geeft het weinig ruimte om eventueel ongepast gedrag te uiten.
- Ouders komen binnen met brengen en halen.
Voordeel: - vanaf het moment dat de locatie geopend is, kunnen er ouders binnenkomen die hun kind komen brengen en halen. Dit geeft al weinig ruimte om eventueel ongepast gedrag te uiten. Met name tussen 7.00 en 8.30 uur, tussen 12.00 en 13.00 uur en 17.00 en 18 uur (breng- en haaltijden) komen er veel ouders binnen. Door flexibele afname van opvang is de mogelijkheid er om de gehele dag door kinderen te brengen en te halen.
Nadeel: - de hele dag brengen en halen van kinderen kan onrustig zijn voor de groep.

Uitwerking locatie Kinderdagverblijf het Korfje

Locatie omschrijving:

KDV het Korfje

Kinderdagverblijf (KDV) het Korfje is gevestigd in Heerderhaegen, en appartementencomplex en multifunctioneel gebouw waar ook dagbehandeling voor ouderen en thuiszorg onder 1 dak zitten. Er zijn rondom ramen, waardoor iedereen (personeel dagbehandeling en thuiszorg, Cliënten dagbehandeling, familie van cliënten etc.) naar binnen kan kijken.

Opmerking: in de slaapkamer zit geen raam waardoor er vanaf de buitenzijde niet in de slaapkamer gekeken kan worden, dit is opgelost door een camera te plaatsen in de slaapkamer die vanaf de groep inzichtelijk is op de tablet, er kijken dus 2 ogen extra mee als een medewerker in de slaapkamer is.

Aandachtspunten:

- Aandachtspunten zijn van te voren lastig aan te geven door flexibele afname van opvang bij KDV het Korfje. In de afgelopen periode zagen we dat er niet altijd 2 pedagogisch medewerkers nodig zijn. (=aandachtspunt.) Verder is er niet elke dag een stagiaire aanwezig.
- Zie de opmerking hierboven m.b.t. de slaapkamer.

Voorstel:

- Inzet van stagiaires. (niet in de vakanties, maar er is voldoende zicht op het lokaal van buitenaf.)
- Kennis / deskundigheid medewerkers bijhouden (jaarlijkse herhaling meldcode kindermishandeling).
- Creëren van open aanspreekcultuur.
- (Inval)krachten steekproefsgewijs op andere tijd inzetten.
- leidinggevende onaangekondigd kantoorwerkzaamheden verrichten op de locatie

- er is in de slaapkamer een camera-babyfoon geïnstalleerd met zicht op de gehele slaapkamer. Beide directieleden (Suzanne Kieskamp en Monique ter Velde) hebben een app op hun telefoon waarbij ze ten alle tijden in de slaapkamer kunnen kijken. Zij hebben afspraken gemaakt over een steekproefsgewijze controle via deze app, ook is het mogelijk om op de groep via de tablet mee te kijken in de slaapkamer.

Reactie van de oudercommissie van Kinderdagverblijf het Korfje: De oudercommissie is op de hoogte gesteld. In het werkoverleg hebben zij het doorgelezen en zij hebben op bovenstaande geen op en/of aanmerkingen. Zij gaan akkoord met het vierogen principe zoals hierboven beschreven.

6.2 Achterwachtregeling

Algemeen

Uit veiligheidsoverwegingen is een situatie waarin kinderen alleen kunnen zijn met 1 volwassene niet wenselijk en niet volgens de kwaliteitseisen.

Als de groepsgrootte dusdanig klein is dat er volgens de wettelijke eisen (rekentool rijksoverheid) slechts 1 pedagogisch medewerker aanwezig is, hanteren we een achterwacht regeling.

De regeling houdt in;

- dat wij er naar streven dat er een andere volwassene in het pand aanwezig is. Dit kan een stagiaire of een vrijwilliger zijn. Mocht dit om bepaalde redenen niet lukken, dan is er altijd een volwassene beschikbaar die telefonisch bereikbaar is en die binnen 15 minuten op de locatie aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit.
- Dat de wettelijke BKR niet wordt overschreden

Gedurende bepaalde tijden van de dag (bijvoorbeeld tijdens pauzes van de pedagogisch medewerkers) is het toegestaan om minder beroepskrachten in te zetten dan de rekentool voorschrijft, met andere woorden om af te wijken van de leidster-kind ratio; de drie-uursregeling. Wij dragen er zorg voor dat er gedurende deze momenten ten minste 1 andere volwassene op de locatie aanwezig is, dit kan zijn op een andere groep of tijdens kantoorwerkzaamheden. Als de drie-uurs regeling van kracht is, wordt minstens de helft van het aantal vereiste beroepskrachten ingezet.

De achterwacht

De achterwacht is een medewerker die stand-by staat (telefonisch bereikbaar is tijdens de dagen dat zij zelf niet werkt). In eerste instantie is dit 1 van de leidinggevende. Als back-up staat een medewerker die woonachtig is in de zelfde woonplaats als het kinderdagverblijf gevestigd is of die binnen de aangegeven 15 minuten aanwezig kan zijn.

Leidinggevend zijn ten allertijden telefonisch bereikbaar voor personeel wat alleen op de groep staat. Zij zijn te bereiken op telefoonnummer;

Monique ter Velde 0630055008 bereikbaar voor achterwacht op de dagen dinsdag, woensdag en vrijdag.

Suzanne Kieskamp 0613734303 bereikbaar voor achterwacht op de dagen dinsdag, woensdag en vrijdag.

Momenteel zijn op alle dagen minimaal 2 pedagogisch medewerkers aanwezig i.v.m. de groepsgrootte.

In uiterste gevallen en bij geen gehoor van achterwacht, kan het Korfje bij calamiteiten terug vallen op de medewerkers voorzien van een EHBO-certificaat van dagbehandeling van ouderen. Deze zijn binnen de openingstijden van het kinderdagverblijf aanwezig in of direct naast het pand.

7. Plan van aanpak

Zoals beschreven in hoofdstuk 3 Risico inventarisatie is er aan de hand van de inventarisatie een plan van aanpak geschreven. In dit plan worden de actiepunten beschreven waar in de praktijk aandacht aan besteed moet worden om de kwaliteit en de veiligheid op het kinderdagverblijf te verbeteren.

Het beleid Veiligheid en Gezondheid is een continu proces. Samen met de pedagogisch medewerkers is het beleid opgesteld, wordt het geïmplementeerd, jaarlijks geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd. Bij veranderingen in het kinderdagverblijf, zoals een verbouwing, andere meubels, andere activiteiten of aanpassing van de tuin vindt er een vertaling plaats naar het beleid en wordt, indien nodig, een en ander aangepast. Dit doen de pedagogisch medewerkers werkzaam op de desbetreffende locatie, samen met de leidinggevende.

7.1 Hoe worden maatregelen geëvalueerd

Om te bepalen of de genomen acties en maatregelen ertoe hebben geleid dat er een veiligere en gezondere opvang geboden kan worden, evalueren we elke jaarlijks de genomen maatregelen en/of de ondernomen acties tijdens een werkoverleg. Indien een maatregel of actie een positief effect heeft gehad, wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid hierop aangepast.

In de afgelopen periode hebben we ondervonden dat de volgende maatregelen een positief effect hebben gehad op het verbeteren van het veiligheids- en gezondheidsbeleid:

Maatregel: Regel over klimmen op de speeltafel is aangepast; voorheen mochten alle kinderen die er op kunnen klimmen op de tafel spelen, in de praktijk blijkt dat vooral de jongere kinderen er toch regelmatig afvallen. De regel is nu dat alleen de peuters die motorisch sterk genoeg zijn (observatie) op de tafel spelen, de jongere kinderen wordt geleerd staand bij de tafel te spelen.

Effect: Minder valpartijen bij kwetsbare/ jonge kinderen.

Voor een volledig overzicht van het actieplan van de risico inventarisatie verwijzen wij naar map 3 waarin de volledige risico inventarisatie beschreven staat.

Maart 2018

Maatregel: Vanaf dat de BSO ruimte gebruikt gaat worden als Peuter+ groep wordt voorafgaand door een pm'er de ruimte nagekeken op kleine/ scherpe voorwerpen. Bijvoorbeeld de strijkkralen worden buiten bereik gezet, timmer/bouwmaterialen met spijkers en of splinters worden tijdelijk weggezet, de knutselkast blijft dicht en wordt alleen geopend door de pm'er als er spullen nodig zijn uit de kast.

De peuters eten niet van de stenen borden maar gewoon van de plastic borden die op de opvang gebruikt worden.

Effect: een veilige situatie creëren voor peuters die aansluit bij de ontwikkeling in een ruimte die ook gebruikt wordt door verschillende leeftijdsgroepen. De ruimte zo ingericht hebben dat er voor beide leeftijdsgroepen voldoende aanbod is.

Mei 2018

Het buitenterrein is vernieuwd, waardoor er een aantal nieuwe spelmaterialen aan toegevoegd zijn;

Maatregel:

- Betonbuis om overheen te klimmen en doorheen te kruipen, deze is voorzien van kunstgras in en op het beton waar kinderen spelen.
- Waterpomp in de boomstam is aangelegd, door de kraan bij de groepsdeur open te draaien stroomt er water door de stam heen, als er met water gespeeld wordt is er altijd een pedagogisch medewerker in de buurt. De kraan wordt alleen bedient door de pm'er en niet door de kinderen.
- De omheining van de zandbak is van houten palen welke de nodige splinters af kunnen geven. De omheining mag overheen gelopen worden. De palen worden regelmatig gecontroleerd op splinters en de grove splinters worden zo nodig verwijderd op glad gemaakt.

Effect:

- Door de ondergrond van de betonbuis te verzachten is er minder snel kans op verwondingen als schaafplekken o.i.d. Het is veiliger tegen stoten en heeft een natuurlijkere uitstraling wat aansluit bij het beleid van het Korfje
- Door de kraan zelf te bedienen is de kans klein dat er te veel water doorkomt. Door minder water te laten stromen is de kans op ongelukken met water beperkt. Omdat er altijd toezicht is, is de kans op ongelukken kleiner.

- Door regelmatig de zandbak rand te controleren op oneffenheden is de kans op splinters vele malen minder. Als een kind toch een splinter heeft wordt EHBO toegepast en deze volgens de richtlijnen verwijderd.

April 2019

Er zijn geen incidenten geweest het afgelopen jaar waar we maatregelen voor hebben moeten treffen. Het konijn is weg hierdoor zijn de risico's met betrekking tot dieren uitgesloten.